

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

- ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งตามลำดับหัวข้อ
1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายของการอ่าน
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 1.3 จุดมุ่งหมายการอ่าน
 2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านคำควบกล้ำ
 - 2.1 ความหมายของคำควบกล้ำ
 - 2.2 ความสำคัญของคำควบกล้ำ
 - 2.3 ชนิดของคำควบกล้ำ
 3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะการอ่าน
 - 3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 3.2 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
 - 3.3 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
 - 3.4 หลักในการฝึกทักษะ
 - 3.5 หลัก การสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 3.6 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
 4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551
 - 4.1 ตารางตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.2 การกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.4 กรอบแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 6.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความพึงพอใจ
 - 6.3 วิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันใช้เพื่อแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินและถือได้ว่าเป็นหัวใจของการศึกษา มีนักเรียนนักศึกษาให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (2543, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้ “การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด”

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่าน คือ เป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมาย กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

ทัศนีย์ สุภเมธิ (2544, หน้า 24) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมา สัญลักษณ์ในภาษาไทย คือ คำข้อความจึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการอ่านนักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการพูดและเขียนได้อย่างถูกต้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1364) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ

ปานจิตต์ โกญจนวรรณ (2542, หน้า 38) การอ่าน คือ การบริโภครหัสที่เขียนออกมาเป็นตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ โดยมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เริ่มจากแสงที่สะท้อนมาจากตัวหนังสือผ่านเลนส์นัยน์ตาและประสาทตาเข้าสู่เซลล์สมองไปเป็นความคิด (Idea) ความรับรู้ (Perception) และความจำทั้งระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้นการอ่านจึงมิใช่การที่สมองจำสัญลักษณ์และตัวหนังสือเท่านั้น แต่จะประกอบไปด้วยสมาธิ คือ ใจที่สงบนิ่ง การรับรู้ การจัดลำดับ และการประมวลผลข้อมูลที่ใช้จากการรับรู้ เพื่อให้ได้สาระมากที่สุด

มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง (2544, หน้า 45) ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้ การอ่านหมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การจำได้ (Recognition) ความรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของอักขระ กระบวนการนี้ต้องเกิดขึ้นก่อนการอ่านจริง ๆ จะเริ่มต้น

(2) การซึมซับ (Assimilation) ประสานกันกับการรับรู้ทางสติปัญญากระบวนการทางกายภาพ เมื่อแสงสว่างสะท้อนจากตัวหนังสือ เข้าสู่การรับรู้ด้วยตา ถ่ายทอดผ่านประสาทตา ไปสู่สมอง

(3) บูรณาการภายใน (Intra - Intregation) ความเข้าใจพื้นฐานและหมายถึง การเชื่อมส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดของข้อมูลที่ได้อ่านกับส่วนอื่น ๆ ที่เหมาะสม

(4) บูรณาการภายนอก (Extra - Intregation) รวมไปถึงการวิเคราะห์การวิจารณ์วรรณคดี โสภประยูร (2544, หน้า 121) สรุปว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยการแปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อื่น ไปด้วยตลอดเวลา

Dechant (1970, p. 3 อ้างถึงใน อาทิตย์ มูรี, 2544, หน้า 19) ได้สรุปถึง การอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การทำปฏิกิริยาระหว่างการมองเห็นกับองค์ประกอบในการแปลความหมาย ทำความเข้าใจคำ และรวบรวมเข้าไปเป็นหน่วยความคิดเห็นพิจารณาและสรุปการเห็น

กรมวิชาการ (2546, หน้า 148) สรุปถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 118-121) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านมีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้ความหมายอย่างไร โดยแบ่งความหมายของการอ่านไว้หลายส่วน ดังนี้

(1) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

(2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

(3) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านจะต้องเข้าใจเสียงฐานที่เกิดเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง

(4) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาการจัดกิจกรรมการอ่าน

(5) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากกันได้ อีกประการหนึ่งผู้อ่านจะจำเรื่องได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นด้วย

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้วจึงพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการแปลสัญลักษณ์ แล้วก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความคิดอย่างมีเหตุผล ถ่ายทอดความหมายของอักษร หรือสัญลักษณ์นั้นออกมาในรูปของความคิด แล้วจึงนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทำให้บุคคลได้พัฒนาสติปัญญาแสวงหาความรู้และมีประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

วรรณิ โสภประยูร (2539, หน้า 122) ได้กล่าวว่า “การอ่านหนังสือมีผลสำคัญต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ ประการแรกอ่านแล้วได้ “อรรถ” ประการที่สองอ่านแล้วได้ “รส” ถ้าผู้อ่านสำนึกอยู่ตลอดเวลาทั้งสองประการนี้ย่อมจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการอ่านหนังสือนั้นตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนฉะนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญและจำเป็นแก่มวลมนุษยชาติ ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงแก่กรรม การอ่านจึงมีความสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

(2) ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจ กับบุคคลอื่นร่วมกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียน ทั้งในด้านการกิจส่วนตัวและประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม

(3) การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จให้เร็วที่สุด

(4) การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีเกียรติยศ และชื่อเสียง

(5) การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูดปราศรัย การบรรยาย หรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพ และความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง

(6) การอ่านหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เพื่อเป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

(7) การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ศิลปจารึก ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้อนุชนรู้จักอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรมของไทยเอาไว้และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

องค์ประกอบในการอ่านของเด็ก อาจกล่าวสรุปได้ดังนี้

- (1) องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ประกอบด้วย สายตา ปาก และหู
- (2) องค์ประกอบทางด้านจิตใจ ประกอบด้วย ความต้องการ ความสนใจ และความศรัทธา
- (3) องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถนำประสบการณ์เดิมไปใช้ ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และความสามารถในการเขียน
- (4) องค์ประกอบทางประสบการณ์พื้นฐาน
- (5) องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์แรงจูงใจและบุคลิกภาพ
- (6) องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

จารุวรรณ พิมพ์นิตย์ (2540, หน้า 33 อ้างถึงใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2535, หน้า 48-49) ทรงกล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดังนี้

- (1) การอ่านทำให้ได้เนื้อหาความรู้ มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น
- (2) ผู้อ่านสามารถที่จะอ่านได้ โดยไม่มีจำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไปไหนมาไหนได้
- (3) หนังสือเก็บได้นานกว่าสิ่งอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้งานจำกัด
- (4) ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
- (5) การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธิมากกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ขณะอ่าน จิตใจต้องมุ่งมั่นกับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ

(6) ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้าม หรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านได้เอง

(7) หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ และราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้างสร้างแนวคิดและทรรศนะได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใดๆ โดยเฉพาะ

(8) ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติได้แล้วก็เกิดผลดี

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนการอ่านอยู่เสมอก็ช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเตรียมไว้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่าน เพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนอ่านได้อย่างสม่ำเสมอ

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 94) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสมควรอย่างยิ่งที่จะฝึกฝนให้มีทักษะการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน ชอบการใฝ่หาความรู้ และหมั่นติดตามความเคลื่อนไหว ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ด้วยการอ่านอยู่เสมอ เพื่อจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านมาช่วยพัฒนาชีวิตแห่งตน และสังคมส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จึงสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และช่วยพัฒนาอาชีพการงานได้อีกด้วย

3. จุดมุ่งหมายการอ่าน

การอ่านหนังสือแต่ละคนมีจุดหมายเหมือนกัน แต่การอ่านแต่ละครั้งอาจมีจุดหมายแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการและหนังสือที่อ่าน ซึ่งเราสามารถแบ่งจุดมุ่งหมายการอ่านได้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ดังนี้ เด็กบางคนมักจะสงสัยและตั้งคำถามว่า “ทำไมจึงต้องอ่าน” ผู้ใหญ่ก็ตอบเด็กว่าอ่านเพื่อให้รู้เรื่องราวหรือเข้าใจข้อความนั้น หากมีคำถามต่อไปว่า “ผู้ใหญ่คาดหวังอะไรจากการที่ให้เด็ก ฝึกอ่าน” คำตอบที่ได้รับก็คือ “ให้เด็กอ่านออก” ถ้าผู้ใหญ่คาดหวังเป็นครูคาดหวังให้เด็ก “อ่านเป็น” การอ่านออกและการอ่านเป็นมีความหมายแตกต่างกัน อ่านออก หมายถึง การอ่านคำประโยคและข้อความได้แต่ผู้อ่านไม่เข้าใจความหมาย และไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ส่วนอ่านเป็นหมายถึงอ่านแล้วเข้าใจสามารถนำเหตุการณ์ย่อคำและเรื่องราวที่ได้รับจากการอ่านมาวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนได้

ทัศนีย์ สุภเมธิ (2544, หน้า 25) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาควรจะได้เน้นถึงสิ่งต่อไปนี้

- (1) ให้มีความสามารถในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง รวดเร็ว ในเนื้อความที่อ่าน
- (2) ให้มีความสามารถในการอ่านในใจ เพื่อเก็บข้อความและเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านนั้นได้อย่างถูกต้อง
- (3) ให้เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และเก็บใจความได้
- (4) ให้เด็กมีเจตคติที่ดีในการอ่าน เช่น เด็กทราบว่า การอ่านนั้นให้ประโยชน์ทั้งในด้านความรู้และความเพลิดเพลิน เด็กเต็มใจอ่านโดยไม่ฝืนใจอ่าน
- (5) เพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน
- (6) ให้เด็กรู้จักคำต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น และสามารถไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้
- (7) ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง เพราะการอ่าน ย่อมนำไปสู่เรื่องราวต่าง ๆ

หลักสูตรภาษาไทยระดับประถมศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

- (1) เพื่อให้มีทักษะในการอ่าน อ่านได้อย่างถูกต้อง และชัดเจนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน
- (2) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน และนำไปใช้อ่านคำใหม่ๆ ได้

(3) เพื่อให้มีทักษะในการอ่านออกเสียง และอ่านในใจ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และรวดเร็ว

(4) เพื่อให้มีความสามารถในการอ่าน และถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้

(5) เพื่อให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และวิเคราะห์ใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

(6) เพื่อให้ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน รักการอ่านหนังสือ

(7) เพื่อให้ใช้พจนานุกรมได้

(8) เพื่อให้มีความสามารถในการเลือก การใช้การเก็บรักษาหนังสือการใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และหาความเพลิดเพลินจากหนังสือในยามว่างได้

กล่าวโดยสรุปการอ่านในระดับประถมศึกษามีความสำคัญที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียนจะได้สื่อสารในทิศทางเดียวกัน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการอ่านคำควบกล้ำ

1. ความหมายของคำควบกล้ำ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 80) ได้อธิบายความหมายของคำควบกล้ำหรืออักษรกล้ำไว้ว่า หมายถึง ทำให้เข้ากัน หรือกลืนกัน

กิตติ ธนิกุล (2543, หน้า 60) ได้ให้ความหมายของคำควบกล้ำ ไว้ดังนี้ คำควบกล้ำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัวเรียงกัน พยัญชนะตัวหลังเป็นตัว ร ล ว และผสมด้วยสระเดียวกัน

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2547, หน้า 126) ได้ให้ความหมายคำควบกล้ำหรืออักษรควบไว้ว่า อักษรควบ หมายถึง พยัญชนะ 2 ตัวควบหรือกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน

สรุปไว้ว่า คำควบกล้ำหรืออักษรควบ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัว โดยตัวหลังคือ ร ล ว ประสมสระ และพยัญชนะท้ายพยางค์แม่เดียวกัน

2. ความสำคัญของคำควบกล้ำ

คำที่ใช้อักษรควบมีลักษณะทำให้เสียงในภาษาไทยมีความไพเราะ และแสดงถึงความประณีตของการออกเสียงคำ เพราะการออกเสียงคำควบกล้ำจะแตกต่างจากการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียว เช่น คำว่า ฟิน กับคำว่า ควัน หากผู้พูดไม่ระมัดระวังในการออกเสียงจะออกเสียงผิดทำให้ความหมายผิดไปด้วย และการออกเสียงผิดจะโดยพลังเปลวหรือความไม่ใส่ใจก็ตามย่อมแสดงถึงความเป็นผู้ไม่สนใจในการใช้ภาษาพูด การไม่ระมัดระวังออกเสียงอ่านหรือพูดให้

ชัดเจน นอกจากจะทำให้การสื่อความหมายผิดไปแล้ว ยังทำให้เสียบุคลิกภาพของผู้พูดหรือผู้อ่านนั้นด้วย

กรมวิชาการ (2544, หน้า 20) ได้อ้างถึงปาฐกถาพิเศษในการสัมมนา เรื่อง การใช้ภาษาไทยของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่พูดถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านออกเสียงให้ถูกต้องทั้งเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์ เป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้คนไทยใช้ภาษาไทยถูกต้อง สื่อสารได้เข้าใจตรงกันตามความคิดของคนไทย เป็นภาษาประจำชาติ และใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตต่อไป

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 89) ได้กล่าวว่า การอ่านออกเสียงมีความสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังมีความจำเป็นในด้านการประกอบอาชีพต่างๆ เป็นอย่างมาก

จากความสำคัญของการอ่านออกเสียงดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านออกเสียงมีความสำคัญด้านการสื่อสารและการดำรงชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การอ่านออกเสียงที่ถูกต้องยังเป็นการแสดงออกถึงความเป็นไทย และวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทย

3. ชนิดของคำควบกล้ำ

กรมวิชาการ (2540, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงชนิดของคำควบกล้ำไว้ว่า คำควบกล้ำมี 2 ชนิด คือ คำควบแท้ เป็นพยัญชนะที่ควบกับ ร ล ว ประสมสระเดียวกัน และออกเสียงพร้อมกัน และคำควบกล้ำอีกชนิดหนึ่ง คือ คำควบกล้ำไม่แท้ เป็นพยัญชนะที่มีตัว ร ควบอยู่ด้วยแต่ไม่ออกเสียง ร หรือเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงอื่น

พนัส หันนาคินทร์ (2542, หน้า 41) ได้แบ่งชนิดของอักษรควบไว้เป็น 2 ชนิด คือ อักษรควบแท้ซึ่งเป็นคำที่มีพยัญชนะ 2 ตัว รวมกัน สระเดียวกัน และออกเสียงพยัญชนะพร้อมกันทั้ง 2 ตัว ส่วนคำควบกล้ำอีกชนิดหนึ่ง คือ คำควบกล้ำไม่แท้ซึ่งเป็นคำที่มีพยัญชนะ 2 ตัวร่วมสระเดียวกัน แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว ส่วน ทร จะเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น เป็นเสียงพยัญชนะต้นตัว ซ

ปริมาวดี ประยูรสุข (2543, หน้า 95) ได้แบ่งชนิดของคำควบกล้ำไว้เป็น 2 ชนิด คือ คำควบกล้ำแท้ และคำควบกล้ำไม่แท้ ซึ่งคำควบกล้ำแท้หรืออักษรควบแท้ คือ คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัวเรียงกันพยัญชนะตัวหลังเป็นพยัญชนะตัว ร ล ว ประสมสระเดียวกัน ออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัวพร้อมกัน ส่วนอักษรควบไม่แท้ คือ คำที่มีพยัญชนะที่มี ร ควบอยู่ด้วยและประสมสระเดียวกันแต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว หรือเปลี่ยนเสียงพยัญชนะเป็นเสียงอื่น

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2547, หน้า 126) ได้แบ่งอักษรควบหรือคำควบกล้ำเป็น 2 ชนิด คือ อักษรควบแท้ ซึ่งเกิดจากพยัญชนะ 2 ตัว ควบหรือกล้ำกับ ร ล ว อยู่ในสระเดียวกันและ

ออกเสียงพร้อมกัน และอักษรควบไม่แท้ ซึ่งเกิดจากพยัญชนะควบกล้ำกับตัว ร และอยู่สระเดียวกัน แต่ออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวหน้า หรือออกเสียงเปลี่ยนไปจากเดิม

ชนิดของอักษรควบ อักษรควบแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

(1) อักษรควบแท้ ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะ 2 ตัว ควบกล้ำกัน ดังนี้

(1.1) พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ควบกับ ร เช่น กราบ ขريم ครั้งเตรียม

โปรด พร้อม ฯลฯ

(1.2) พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ป ผ พ ควบกับ ล เช่น กล้อง ขลุ่ย คล้าย

เปลี่ยน ผลัก เพลง ฯลฯ

(1.3) พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ควบกับ ว เช่น แกวงไกว ขวกไขว่

เคว้งคว้าง ฯลฯ

(2) อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรควบที่ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว หรือออกเสียงเป็นอย่างอื่น ดังนี้

(2.1) พยัญชนะตัวหน้า จ ช ศ ส ควบกับ ร จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าไม่

ออกเสียง ร กล้า

(2.2) พยัญชนะตัวหน้าเป็น ท ควบกับ ร ออกเสียงเป็น ซ เช่น ทรวง ทราบ

ทรุดโทรม ฯลฯ

ฝึกอ่านออกเสียงคำควบกล้ำแท้

ในตรอกตอกตะปู ตะแคงดูอย่างแคลงใจ

ขวางกั้นกลิ่นหายใจ พรวดพราดไปผิดพลาดง่าย

คาดคั้นอย่าให้พลาด เก็บผักกาดลูกกวาดขาย

กระปรีกระเปร่าหมาย จะผ่อนคลายระคายตัว

อำพรางไปพลางก่อน ไม่สีกกร่อนเหมือนกล้อนหัว

ร่างกายกลับกลายหัว ไม่ต้องกลัวจะเสียเปล่า

ฝึกอ่านออกเสียงคำควบไม่แท้

สรวลเสเฮฮา พุทธาทรุดโทรม

สร้างโคมสวรรค์ แสร้งสรรเสริญไป

อย่าไถ่คนทรม สุขยามสร้างไข

หัวใจนั้นไซ้ อยู่ในทรวงอก

ยกอุทรายมา รักษาทรวงตรง

อักษรควมมีลักษณะ ดังนี้

(1) มีพยัญชนะ 2 ตัว โดยพยัญชนะทั้งสองนี้อาจทำหน้าที่เป็น พยัญชนะต้น สะกด หรือตัวการันต์

(2) พยัญชนะหลักของอักษรควมคือ ร ล ว ห

(3) อ่านออกเสียงพยัญชนะทั้งสองตัวร่วมสระเดียวกัน หรือไม่เช่นนั้นก็อ่านเพียงตัวใดตัวหนึ่ง เช่น พรหมณ อ่าน พรหม โดย พ และ ร เป็นพยัญชนะต้นที่ออกเสียงพร้อมกัน ส่วนตัวสะกด ซึ่งได้แก่ ห และ ม นั้น จะออกเสียงตัว ม เท่านั้น

ลักษณะการอ่านอักษรควม

(1) อักษรควมแท้ มีลักษณะการอ่าน ดังนี้

(1.1) ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นพร้อมๆ กัน เช่น ไกว อ่าน ไกว

(1.2) ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกัน แม้ว่าตัว ร จะไม่ออกเสียงอ่าน ก็จัดเป็นอักษรควมแท้ เช่น บุตร เนตร ตัวสะกดที่เป็นตัวอักษรควมแท้มีใช้เพียง 5 ตัวเท่านั้น คือ กร คร ตร พร ปร

(1.3) ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ด้วยกัน เช่น พักตร์ อินทร์ อักษรควมที่เป็นตัวการันต์จะใช้ ตร พร เป็นพิน

(2) อักษรควมไม่แท้ มีลักษณะการอ่าน ดังนี้

(2.1) เมื่อพยัญชนะต้น จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเท่านั้น ไม่ออกเสียงตัว ร ด้วย เช่น สระ อ่าน สระ เสริม อ่าน เสริม อักษรควมไม่แท้ที่ออกเสียงเฉพาะตัวหน้าที่ได้แก่ อักษร จ ช ศ ส

(2.2) ออกเสียงพยัญชนะต้น 2 ตัว นั้นแปรเป็นเสียงอื่น ได้แก่ ทร ออกเป็น ช เช่น ทรวดทรงทราบทราบทราย ทรวดโทรมหมายนกอินทรี มัทรี อินทรีย์ มี เทริด นนทรี พุทรา เทรา ทรวง ไทย ทรัพย์ แทรก วัด โทรมมนัสย์ ฉะเชิงเทรา ตัว “ทร” เหล่านี้เรา ออกสำเนียงเป็นเสียง “ช”

(2.3) ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกัน แต่ ตัว ร และ ห จะอยู่ข้างหน้าคำอื่นที่มาควมด้วย และจะให้พยัญชนะอื่นเป็นตัวหลักในการออกเสียงมาตราตัวสะกด เช่น มรรค อ่าน มักร ควม ค เป็นตัวสะกดสรรพ อ่าน สัพ ร ควม พ เป็นตัวสะกด

(2.4) ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ ให้ ร เป็นตัวสะกด แต่ให้พยัญชนะตัวหลังทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ เช่น สรรพ์ หารรย์

สรุปได้ว่า คำควมกล้ำหรืออักษรควมมี 2 ชนิด คือ คำควมกล้ำแท้และคำควมกล้ำไม่แท้ คำควมกล้ำ เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะตัวหลัง คือ ร ล ว เมื่ออ่านต้องอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นสองตัวพร้อมๆ กัน ส่วนคำควมกล้ำไม่แท้เป็นคำที่มีพยัญชนะตัวหลัง คือ ร ซึ่งมีวิธี

อ่านอยู่ 2 วิธี คือ อ่านออกเสียงพยัญชนะต้นตัวหน้าเพียงตัวเดียว และคำที่เขียนด้วย ทร จะเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียว ซ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะการอ่าน

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามเนื้อหาของแต่ละวิชา และสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง เสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ในการเรียน ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะทางภาษาเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

กตিকা สุวรรณพงศ์ (2541, หน้า 40) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง การจัดประสบการณ์ การฝึกหัด โดยใช้วัสดุประกอบการสอน หรือเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนกระทำด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝน เนื้อหาต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เข้าใจดีขึ้น และเกิดความชำนาญจนสามารถทำและนำไปใช้ได้ อัตโนมัตี ทั้งในการแก้ปัญหาระหว่างเรียนและในสถานการณ์อื่นๆ ในชีวิตประจำวัน

พนมวัน วรรณชัย (2542, หน้า 37) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง งานกิจกรรมหรือ ประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดกระทำเพื่อทบทวน ฝึกฝนเนื้อหาความรู้ต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดความจำ จนสามารถปฏิบัติด้วยความชำนาญ และให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชลนิชา เลิศนพคุณวงศ์ (2543, หน้า 24) กล่าวถึง แบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับครูและนักเรียน การเขียนสะกดคำในภาษาไทย เป็นกลวิธีที่ต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญซึ่งวิชาทักษะนี้ขึ้นอยู่กับ การฝึก และการฝึกอย่างถูกวิธีเท่านั้น จึงทำให้เกิดความชำนาญในการใช้ทักษะ แบบฝึกเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำได้อย่างดี

อุษา แจ่มจัน (2545, หน้า 17) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัด หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อเป็นการฝึกฝนหรือทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญ

สกุณา เลิกนอก (2545, หน้า 22) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนไปแล้วไปใช้เพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 145) แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อประกอบการสอนประเภทหนึ่งซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษามีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาฝึกให้เกิดความรู้ ความเข้าใจกว้างขวางขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 147) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกหรือฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, หน้า 27) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือ แบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับครูและนักเรียนเพราะแบบฝึก เป็นสื่อการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญ แม่นยำ โดยเฉพาะการเขียนสะกดคำในภาษาไทย เป็นกลวิธีที่จะต้องใช้ทักษะเป็นสำคัญ ทักษะนี้จะต้องฝึกมากๆ และฝึกอย่างถูกวิธี จึงจะทำให้เกิดความชำนาญได้

2. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 113-114) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

- (1) ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
- (2) ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
- (3) ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง
- (4) ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนได้
- (5) ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
- (6) ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- (7) กำเนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่นๆ
- (8) แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาของตน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำๆ ในเรื่องที่เรียน

เอมอร์ สวางนตี (2547, หน้า 30) ได้กล่าวถึงแบบฝึกทักษะ ดังนี้

- (1) ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
- (2) ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
- (3) ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน ทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากเรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันที ซึ่งจะทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดภาระได้มาก นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้แบบฝึกเพื่อฝึกทักษะ

3. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 10-11) อธิบายว่า ให้ผู้สร้างแบบฝึกได้ยึดลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

- (1) แบบฝึกหัดที่ดีควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายและเหมาะสมกับวิธีใช้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ถ้าต้องการ
- (2) แบบฝึกหัดที่ดีควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงตามจุดประสงค์ของการฝึกลงทุนน้อยใช้ได้นานๆ และทันสมัยอยู่เสมอ
- (3) ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัด ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
- (4) แบบฝึกหัดที่ดีควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยากเกินไปแต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและไม่เบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
- (5) แบบฝึกหัดที่ดีควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้ แบบตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความหรือรูปภาพในแบบฝึกหัดควรเป็นสิ่งที่คุ้นเคยตรงกับความสนใจของนักเรียน เพื่อทราบว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นจะก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่าเด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

(6) แบบฝึกหัดที่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตัวเองควรใช้ จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากขึ้น และจะได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่เขาได้ฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

(7) แบบฝึกหัดที่ดีควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ ฯลฯ ฉะนั้นการทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอ และมีระดับตั้งแต่ง่ายปานกลาง และยากจะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด

(8) แบบฝึกหัดที่ควรเร้าความสนใจของนักเรียนได้ตั้งแต่หน้าปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย

(9) แบบฝึกหัดที่ดีควรได้รับการปรับปรุงควบคู่กันไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอและควรใช้ได้ดีทั้งในและนอกห้องเรียน

(10) แบบฝึกหัดที่ดีควรเป็นแบบฝึกหัดที่สามารถประเมิน จำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ด้วย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, หน้า 112) อธิบายว่าลักษณะของแบบฝึกที่ดีมี ดังนี้

- (1) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเรียนมาแล้ว
- (2) เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของผู้เรียน
- (3) มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
- (4) ใช้เวลาที่เหมาะสม คือ ไม่นานเกินไป
- (5) เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ
- (6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
- (7) มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
- (8) ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่ผู้เรียนที่ทำแบบฝึก
- (9) ใช้หลักจิตวิทยา
- (10) ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
- (11) ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
- (12) ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
- (13) เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
- (14) สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

4. หลักในการฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 167) ได้กล่าวถึงหลักในการใช้แบบฝึกไว้ ดังนี้

(1) ก่อนการฝึกควรสอนให้นักเรียนเข้าใจเสียก่อน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและทราบเหตุผลที่ต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมายอาจไม่ทำให้เกิดทักษะ

(2) การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ภายใต้การแนะนำที่ดี ถ้าฝึกทักษะผิดๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข

(3) ช่วงเวลาการฝึกสั้นๆ บ่อยๆ ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดีจะมีประสิทธิภาพกว่าการฝึกช่วงยาวๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่าย ไม่สนใจ

(4) กิจกรรมการฝึกควรจะมีหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่างๆ อาจใช้เกม ปัญหา หรือกิจกรรมอื่นๆ บ้าง

(5) การฝึกอย่างมีความมุ่งหมายจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสิ่งที่เรียนหรือฝึก โดยอาจใช้การทดสอบหรือวิธีการอื่นๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึก

(6) การฝึกควรสัมพันธ์กับความมีเหตุผล ขณะฝึกควรให้ผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผลควบคู่ไปด้วย

อัจฉริยา คุณคำ (2548, หน้า 42) ได้กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกว่า ต้องสร้างให้สอดคล้องกับบทเรียน จิตวิทยาพัฒนาการของผู้ฝึก เริ่มฝึกจากง่ายไปหายาก ใช้เวลาพอเหมาะมีคำอธิบายชัดเจน

ธนพร สาลี (2549, หน้า 62) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกจะต้องตั้ง เป้าหมายให้ชัดเจน สร้างแบบฝึกให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการฝึก สร้างให้เหมาะสมกับวัย เรียงลำดับเนื้อหาตามความง่าย ให้มีหลายๆ รูปแบบ ใช้เวลาพอเหมาะและมีคำอธิบายชัดเจน เนื่องจากแบบฝึกมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้นหลังจากเรียนในบทเรียนนั้นๆ

จากประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

5. หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการจัดทำแบบฝึกนั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กส่วนใหญ่แล้วจัดทำแบบฝึกไว้ให้มากพอทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อน จะเลือกทำได้ตามความสามารถ แบบฝึกนั้นควรชัดเจน

มีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้หลักจิตวิทยาของเด็กและการเน้นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้างแบบฝึก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537, หน้า 145-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ดังนี้

(1) ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

(2) วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบ

(3) พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้ฝึก เช่นจะนำแบบฝึกไปใช้อะไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไร

(4) สร้างแบบทดสอบซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่องแบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา

(5) สร้างแบบฝึกเพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ กำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม

(6) สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

(7) สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

(8) นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่องคุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ

(9) ปรับปรุงแก้ไข

(10) รวบรวมเป็นชุด

อารีย์ บัวคุ้มภัย (2540, หน้า 21-22) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบฝึก ควรมีหลักในการสร้าง ดังนี้

(1) ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวัย รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลกับแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนสนใจแบบฝึกหัด

(2) ต้องตั้งจุดประสงค์ที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะด้านใด เพื่อจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์

(3) ต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียนและเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

(4) ต้องมีคำชี้แจงที่เข้าใจง่ายและควรมีตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้นจนสามารถทำได้ด้วยตนเอง

(5) ต้องมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และไม่ทำให้เกิดการเบื่อหน่าย

(6) ต้องมีความถูกต้องด้านเนื้อหา ซึ่งทำได้โดยการตรวจสอบหรือทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

(7) ต้องให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าในการทำแบบฝึกหัดของตนเพื่อเป็นการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ในโอกาสต่อไป

พรพรม อัครวัฒนากุล (2547, หน้า 21) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกหัดว่าหลักในการสร้างแบบฝึกหัดควรคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกเรื่องอะไร จัดเนื้อหาได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาไม่ยากจนเกินไปและมีรูปแบบหลายแบบที่น่าสนใจ

สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกหัดควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ โดยต้องมีจุดมุ่งหมายในการฝึก แบบฝึกหัดควรเริ่มจากง่ายไปหายาก มีหลายแบบ มีตัวอย่างประกอบ มีภาพประกอบ และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

6. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

สมนึก ภัททิยธนี (2552, หน้า 114) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น แผนการสอน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดสื่อผสม (E_1/E_2) โดยแสดงค่าเป็น $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

(1) เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวแรก 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนมากหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน

A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

(2) เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมดคือ 32 คน แต่ละคนได้คะแนนจากการสอบหลังเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวแรก (E_2) คือ ผลสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

(3) เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยเทียบกับคะแนนเฉลี่ยที่ทำได้อ่อนเรียน (Pre-test) เฉพาะตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) สมมุติว่านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่าแตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่าความแตกต่างระหว่าง 2 ครั้งนี้ (ก่อนเรียนกับหลังเรียน) เท่ากับ $85 - 10 = 75$ ดังนั้นค่าของ (E_2) = $(75/90) \times 100 = 83.33\%$ ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E_2 = 80$)

(4) เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกเป็นจำนวนร้อยละ 80 ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า ข้อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีข้อบกพร่อง

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้นิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 หลัก คือ 75/75, 80/80, 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อขึ้นถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 80/85 สำหรับวิชาที่เนื้อหาขง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/92 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อกำหนดแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.05/87.05 หรือ 87.05/90 เป็นต้น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

1. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ท 1.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.4	<ol style="list-style-type: none"> อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง อธิบายความหมายของคำประโยคและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 	<ul style="list-style-type: none"> - การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนเป็นคำพังเพย สุภาษิตปริศนา คำทาย และเครื่องหมายวรรคตอน

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ท 1.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ	- การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ - การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องสั้นๆ - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	6. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม เช่น - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน - ข่าวสารทางราชการ
	7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- การอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจเช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	- มารยาทในการอ่าน

2. อัตราเวลาเรียน

สำหรับเวลาเรียนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 16 ของเวลาทั้งหมด ซึ่งเท่ากับจำนวน 160 คาบ ดังนั้นเวลาเรียนของกลุ่มทักษะภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 16 ของเวลาเรียนทั้งหมด ซึ่งเท่ากับ 160 คาบ ต่อปี และเฉลี่ยสัปดาห์ละ 4 คาบ

3. เอกสารประกอบตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2

3.1 หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จัดทำโดยเน้นการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนนอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งครูอาจปรับปรุงให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที และแบบฝึก 2 เล่ม ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

- 1.1) การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ
- 1.2) การศึกษาหลักภาษาและทักษะการอ่านออกเสียง
- 1.3) กิจกรรมการพัฒนาแบบฝึกเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ
- 1.4) การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง
- 1.5) การจัดการเรียนรู้ซ่อมเสริม

2) แนวการจัดการเรียนรู้

2.1) การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ เป็นการจัดการเรียนรู้การออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนและสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้การอ่าน พูด ฟัง และเขียน ซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้

(1) การเตรียมการอ่านออกเสียงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการสร้างประสบการณ์พื้นฐานให้กับนักเรียน ซึ่งอาจจัดกิจกรรม ดังนี้

(1.1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านออกเสียงควบกล้ำโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ใช้คำควบกล้ำจับคู่สนทนาจากแผนภูมิและออกมาแสดงการสนทนาหน้าชั้นเรียนแล้วร่วมกันประเมินอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของแต่ละคู่ เป็นต้น

(1.2) การอ่านออกเสียงคำยากในบทเรียน

(1.3) ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดการอ่านออกเสียง

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ เป็นขั้นตอนการออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้าซึ่งมีกิจกรรม เช่น ฝึกออกเสียงคำที่มี กว กร กล

(2) การทำแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการอ่านออกเสียงเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

2.2) การศึกษาหลักภาษาและทักษะการอ่านออกเสียง

(1) การจัดการเรียนรู้หลักภาษาเป็นพื้นฐานของทักษะการอ่านออกเสียงมี 3 ขั้นตอนดังนี้

(2) ขั้นเตรียมการให้นักเรียนสำรวจบทอ่านออกเสียงมีคำใดออกเสียงไม่ได้เพื่อจะได้นำมาให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงอีกครั้ง

(3) ขั้นฝึกอ่านออกเสียง ให้นักเรียนฟังครูอ่านออกเสียงแล้วฝึกอ่านออกเสียงกับครูเป็นแถวหรือรายบุคคล นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงกับเพื่อน นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงด้วยตนเอง

(4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการฝึกอ่านออกเสียง เช่น ฝึกออกเสียงโดยกำหนดตัวละครให้ออกเสียงแบบเล่นละคร ฝึกอ่านออกเสียงแบบการอ่านข่าวหรือบทความ เป็นต้น

2.3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาแบบฝึกเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำเป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และใช้ภาษา เช่น อภิปรายข้อคิดเกี่ยวกับบทเรียน แสดงบทบาทสมมติหรือละคร ฝึกใช้พจนานุกรม เกมทางภาษา ร้องเพลงเขียนบรรยายประกอบเหตุผลตามเรื่อง อ่านหนังสือเพิ่มเติมแล้วทำบรรณานิทัศน์แนะนำหนังสือ

2.4) การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองและบทอ่านออกเสียงเสริมบทเรียน

(1) การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้ แนะนำการอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ สังเกตการใช้คำและการสัมผัส สรุปแผนผังการแต่งบทร้อยกรอง ครูอ่านออกเสียงให้ฟัง แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงทั้งเสียงธรรมชาติ และทำนองเสนาะ

(2) การอ่านออกเสียงควบกล้ำให้ถูกต้อง ชัดเจนมีขั้นตอนดังนี้ พัฒนาการทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำโดยกำหนดเวลาการอ่านออกเสียงและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำอ่านออกเสียงควบกล้ำและทำตามกิจกรรมที่กำหนดปฏิบัติหน้าชั้นเรียนครุรวบรวม ข้อบกพร่องมาจัดการเรียนรู้แก้ไขและซ่อมเสริม

2.5) การจัดการเรียนรู้ซ่อมเสริม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

หาสาเหตุข้อบกพร่องการอ่านออกเสียง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ซ่อมเสริมทั้งในและนอกเวลาเรียน โดยใช้เวลานั้น ๆ ไม่เกิน 15 นาที ให้กำลังใจนักเรียนบันทึกผลการฝึกฝน และให้นักเรียนประเมินผลการปฏิบัติของตนและจดบันทึก

3.2 แบบฝึกหัดภาษาไทย 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดประสงค์ของการใช้หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที เพื่อเป็นสื่อในการฝึกทักษะการอ่านออกเสียง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพื้นฐาน 2 เล่ม รูปเล่มมีรูปภาพประกอบ มีสีสัน ไร้ความสนใจ แต่ละเล่มประกอบด้วยบทเรียน 16 บท และบทอ่านนอกเวลา 3 บท บทเรียนแต่ละบทประกอบด้วย

3.2.1 บทอ่าน

3.2.2 อ่านเสริม

3.2.3 หลักและการใช้ภาษา

3.2.4 บทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง

3.2.5 กิจกรรม

3.3 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบฝึกหัดทักษะภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี 1 เล่ม แต่ละเล่มมีแบบฝึกหัดประกอบบทเรียน 5 แบบฝึก แบบฝึกหัดชุดนี้ใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที หนังสือเรียนวรรณคดีล้านนา และแบบฝึกหัดออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว เรียบเรียงโดย รศ.วิเชียร เกษประทุม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บรรดล สุขปิติ (2542, หน้า 3) อธิบายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การนำชุด ของคำถามหรือกลุ่มของงาน หรือสภาพการณ์ต่างๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้ไปกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่มุ่งหวังตอบสนองออกมา แล้วสังเกตพฤติกรรมที่ตอบสนองนั้นว่ามีลักษณะอย่างไร และมีคุณภาพดีเพียงใดซึ่งการทดสอบต้องประกอบด้วย 2 ส่วนต่อเนื่องกันคือ ส่วนที่ทำหน้าที่เป็นตัวเร้ากับส่วนที่เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่ตอบสนองออกมาจนสังเกตและวัดได้ สิ่งที่ทำหน้าที่เป็นตัวเร้าหรือกระตุ้น เรียกได้ว่าเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น

อารีย์ วชิรวารการ (2542, หน้า 143) อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และ

สิ่งแวดลอมอื่นๆ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมิได้มองแตในแงของความรู้ความสามารถทางสมองเท่านั้น ในทาง ที่เป็จริงแล้วความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม ก็เป็ผลจากการฝึกสอนและอบรม ซึ่งก็นับเป็ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย นอกจากนี้ ยังกล่าวอีกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หมายถึงวิธีการตรวจสอบว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้เพียงใด การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน จึงเป็การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพทางสมองและสติปัญญาของนักเรียนภายหลังจากที่เรียนไปแล้วโดยใช้แบบทดสอบ

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งที่เรี้นรู้ และเป็การตรวจสอบว่านักเรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้เพียงใด การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็การวัดผู้เรียนทั้งด้านความรู้และด้านความรู้สึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจแบ่งออกเป็ประเภทต่างๆ ได้หลายแบบแต่ละแบบมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น

- (1) แบ่งตามลักษณะทางจิตวิทยาที่ใช้วัด
- (2) แบ่งตามรูปแบบของการถามตอบ
- (3) แบ่งตามลักษณะการตอบ
- (4) แบ่งตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เป็แบบแบ่งตามรูปแบบของการถามตอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ของการเรี้นรู้ที่กำหนดไว้

2. การกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เนื้อหาความรู้ (Cognition) และพฤติกรรมที่ต้องการวัดนั้นกำหนดได้จากจุดประสงค์ของการวิจัยหรือปัญหาที่ต้องการทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยทั่วไปจะไม่บอกละเอียดจะบอกเฉพาะเนื้อหาความรู้ใหญ่ๆ เท่านั้น นักวิจัยจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาที่ต้องการวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และพยายามแตกย่อยเนื้อหานั้นออกให้ละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบ ส่วนพฤติกรรมความรู้ที่ต้องการวัดนั้นก็ต้องจำแนกแยกย่อยตามทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง ถ้าเป็การวัดความรู้พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom) ก็จำแนกพฤติกรรมออกเป็ 6 ระดับ คือ

- (1) ความรู้ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงการจำหรือระลึกได้
- (2) ความเข้าใจ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่าสามารถอธิบายได้ ขยายความด้วยคำพูดของตนเองได้

(3) การนำไปใช้ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้แสดงว่า สามารถนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ และที่แตกต่างจากสถานการณ์เดิมได้

(4) การวิเคราะห์ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่สามารถแยกสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างมีความหมายและเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ เหล่านั้นด้วย

(5) การสังเคราะห์ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงความสามารถในการรวบรวมความรู้ และข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้แนวทางใหม่ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้

(6) การประเมินค่า ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงความสามารถในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งของหรือทางเลือกได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า ในการสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์นั้น ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นทางด้านความจำ ความเข้าใจนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ส่วนเกณฑ์ในการวัดก็ต้องมีความชัดเจนด้วยเช่นกัน เครื่องมือที่ใช้จะต้องเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐานผ่านการหาประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงและมีความตรง สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการใช้แนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทย สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 56-57) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

(1) ศึกษาวัตถุประสงค์ตามระดับชั้นที่ระบุให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษาไทย

(2) ให้น้ำหนักของความสำคัญของวัตถุประสงค์ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

(3) กำหนดจำนวนข้อสอบตามความสำคัญของวัตถุประสงค์

(4) กำหนดคำประโยค หรือเรื่องที่จะใช้เป็นเนื้อหาในการสร้างคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยให้มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับชั้น

(5) สร้างคำถามและตัวเลือก โดยใช้เนื้อหาที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ตามน้ำหนัก

(6) จัดเตรียมข้อสอบโดยพิจารณาความชัดเจนของคำสั่ง คำถามและตัวเลือก นอกจากนั้น ควรพิจารณาของรูปแบบของการวางคำถามและตัวเลือกให้สะดวกต่อการอ่านของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความชัดเจนที่จะไม่ให้เกิดความสับสน

(7) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนตามระดับชั้นที่กำหนดไว้ โดยให้มีทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กลาง และต่ำคละกัน แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหา ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเที่ยงของผลที่ได้จากการวัดผลของการวิเคราะห์จะ

ชี้ให้เห็นส่วนที่เป็นข้อบกพร่องของข้อสอบ ซึ่งผู้สร้างจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ครั้งต่อไป นำผลที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะได้ข้อสอบที่มีมาตรฐาน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 122) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ในเนื้อหาและจุดประสงค์ในรายวิชาต่างๆ ที่เรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นเครื่องมือหลักของการวัดผล

สมนึก ภัทธิยธานี (2546, หน้า 73-97) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน

(1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

(1.1) ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเป็นของแต่ละคน

(1.2) ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

(1.3) ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วให้เติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้นเพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

(1.4) ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

(1.5) ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) คู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

(1.6) ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) คำถามแบบเลือกตอบ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว จากตัวเลือกอื่นๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณกัน จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2546, หน้า 146-150) ได้แบ่งเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

(1) แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนในห้องเรียน ผู้เรียนมีความรู้มากแค่ไหน บกพร่องที่ตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดความพร้อมก่อนที่จะขึ้นบทเรียนใหม่

(2) แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา หรือจากครูที่สอนวิชานั้น ๆ แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียน การสอนเรื่องนั้น ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราความงอกงามของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่ม

4. กรอบแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 122-123) กล่าวว่า ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้น นิยมสร้างโดยยึดตามการจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษา ด้านพุทธิพิสัยของบลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะ ที่จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation) การสร้างข้อสอบถ้าวัดตาม 6 ประเภทเหล่านี้ ก็จะมีควมครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆ กรอบแนวคิดที่ใช้กันมากเช่นกันในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ คือ วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะกำหนดในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) ครูผู้วิจัยจะออกข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ลักษณะนี้เป็นการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Measurement ตัวย่อ CRM)

วาริ ธีระจิตร (2534, หน้า 220-221) จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

(1) ความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องที่ต้องการรู้ที่ผู้เรียนระลึกได้ จำข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงได้ เพราะข้อเท็จจริงบางอย่างมีคุณค่าต่อการเรียนรู้

(2) ความเข้าใจ (Comprehension) แสดงถึงระดับความสามารถ การแปลความ การตีความและขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การจับใจความได้ อธิบายความหมายและขยายเนื้อหาได้

(3) การนำไปใช้ (Application) ต้องอาศัยความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการช่วยตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ต้องอาศัยการรู้จักเปรียบเทียบ แยกแยะความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้

(4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูงจะเน้นการแยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม บลูม (Bloom) ได้แยกจุดหมายของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาหรือการจัดประเภทองค์ประกอบต่างๆ การสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเหล่านั้นและการคำนึงถึงหลักการที่ได้จัดรวบรวมไว้แล้ว

(5) การสังเคราะห์ (Synthesis) การนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่แยกแยะกันอยู่มารวมเข้าด้วยกันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย

(6) การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การใช้เกณฑ์และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุหรือไม่ การที่ให้นักเรียนสามารถประเมินค่าได้ต้องอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นแนวทางในการตัดสินใจค่า การตัดสินใจ ๆ ที่ไม่ได้อาศัยเกณฑ์น่าจะเป็นลักษณะความคิดเห็นมากกว่าเป็นการประเมิน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น ควรคำนึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มการศึกษาด้านพุทธิพิสัย และให้นักเรียนบรรลุผลสำเร็จในแง่ของความรู้ ทักษะทางด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดและทฤษฎีในการเขียนข้อสอบของบลูม

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542, หน้า 278-279) กล่าวว่า

(1) ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ

(2) ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ

(3) ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ตามที่หวังไว้

วิรุฬ พรรณเทวี (2542, หน้า 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะคาดหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองอย่างดี จะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจว่าจะมีมากหรือน้อย

มณี โพธิเสน (2543, หน้า 12) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีต่อบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้นๆ

รัตนา แสงแก่นเพชร (2543, หน้า 8) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของสภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความต้องการถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจจะเกิดขึ้น

ปิยวรรณ สังข์จันทราพร (2547, หน้า 56) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจได้ ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกชอบ พอใจ ที่สืบเนื่องมาจากทัศนคติด้านต่างๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานซึ่งองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ความมั่นคง ปลอดภัย ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผลตอบแทน เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสนองความต้องการของบุคคล ความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ เกิดความสุข เป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน

สมรภูมิ ขวัญคุ้ม (2546, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกชอบของบุคลากรอันเกิดจากทัศนคติที่มีต่อคุณภาพและสภาพของหน่วยงาน อันได้แก่ การจัดองค์การ การจัดระบบงาน การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมของการทำงาน ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ตลอดจนการบริหารงานบุคคล ซึ่งสภาพและคุณภาพของหน่วยงาน ดังกล่าว มีผลกระทบต่อความต้องการของบุคคลและผลต่อความพึงพอใจของบุคคลนั้น

จิราภรณ์ หอมกลิ่น (2548, หน้า 52) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการหรือได้รับการยกย่องชมเชย

จากความหมายของความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นผลมาจากทัศนคติ เป็นความรู้สึกชอบ พอใจ สบายใจ เกิดความสุขในการปฏิบัติงาน

2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ประสาท อิศรปริดา (2546, หน้า 310 อ้างถึงใน Maslow, 1970, p. 80) กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's The Human Needs Theory) ไว้ว่า ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่

(1) ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการด้านอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่ายที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

(2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ

(3) ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความรัก อยากให้เป็นที่รัก ขอมอบจากกลุ่ม ต้องการความรักและมีส่วนร่วมในกลุ่ม ให้กลุ่มยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม

(4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ

(5) ความต้องการจะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Self Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางหนึ่ง

จากแนวความคิดของมาสโลว์ (Maslow) แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับการรู้จักตนเองได้ ทำให้มนุษย์มีความต้องการในระดับสูงมากขึ้น เพราะความต้องการในระดับสูงเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและทำการสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อหวังผลในส่วนหนึ่งที่เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างกว้างขวางเกิดการร่วมมือกัน นำไปสู่การปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั่นเอง เมื่อมนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้นได้รับการบริการหรือตอบสนองแล้วย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจ (สมนึก วิเศษสมบัติ, 2545, หน้า 17-18)

Herzberg and Others (1959, pp. 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจเรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

(1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งของงาน

(2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน และมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปแบบผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนจากภายนอก (Extrinsic Rewards) (สมยศ นาวีกร, 2544, หน้า 119)

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร ซึ่งความต้องการจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนก็จะเกิดความรู้สึกรัก ชื่นชอบ มีเจตคติที่ดีและมีความสุข

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนจะส่งผลในทางบวกต่อผลการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียนอยู่เสมอ

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการเรียน

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้น มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทหาการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้ดังนี้

Scout (1970, p. 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจ ต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

(1) งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ

(2) งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

(3) เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายใน เป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะ
ดังนี้

(3.1) คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

(3.2) ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

(3.3) งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วน
ในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำ
กิจกรรมได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

Maslow (1970, pp. 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of
Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์
เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่าง
ใด

อย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของคนเรา
อาจจะซ้ำซ้อนกันความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจ
เกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ดังนี้

(1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการ
พื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา
รักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

(2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิต ทั้งที่เป็นอยู่
ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้า อบอุ่นใจ

(3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิด
พฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อน
ร่วมงาน

(4) ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง
อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระเสรีภาพ

(5) ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self – Actualization Needs)
เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบความสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

McGregor (1960, pp. 33-58) ได้ศึกษาธรรมชาติของมนุษย์และได้อธิบายลักษณะ
ของมนุษย์ว่ามี 2 ประเภท คือ

(1) คนประเภทเอ็กซ์ (X) มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1.1) มีสัญชาติญาณที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้
- (1.2) มีความรับผิดชอบน้อย
- (1.3) ชอบให้สั่งการ
- (1.4) ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์กร
- (1.5) มีความปรารถนาให้ตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย และความ

ปลอดภัย

- (2) คนประเภทวาย (Y) มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - (2.1) ชอบทำงาน เห็นว่าการทำงานเป็นของสนุก เหมือนการเล่นหรือการ

พักผ่อน

- (2.2) มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- (2.3) มีความทะเยอทะยานและกระตือรือร้น
- (2.4) ตั้งการตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้
- (2.5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานและองค์กรพัฒนาวิธี

ทำงาน

- (2.6) ปรารถนาด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความสมหวังในชีวิต

เผชิญ กิจกรรมการ (2546, หน้า 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของเฮทฟิลด์ และฮิวส์แมน ที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทาในปัจจุบัน ประกอบด้วย

- (1) ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
- (2) ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
- (3) ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย
- (4) มีความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

- (1) ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
- (2) มาก/น้อย
- (3) ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
- (4) เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางด้านการเลื่อนตำแหน่ง

- (1) ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
- (2) เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้
- (3) เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
- (4) เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านผู้บังคับบัญชา

- (1) อยู่ใกล้/อยู่ไกล
- (2) ยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
- (3) เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
- (4) เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

- (1) เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- (2) จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
- (3) สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา
- (4) น่าสนใจเอาใจจริงเอาใจ/ดูเหน้อยหน้า

Herzberg (1959, pp. 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

(1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

(2) ปัจจัยค่าจูน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับ การยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง

เช่น การได้รับคายกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การ ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ประสาธ สอนรัมย์ (2546, หน้า 35) ได้สรุปทฤษฎีความพึงพอใจที่น่าสนใจเพื่อเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่มีผลต่อความพึงพอใจจากการวิจัย ดังนี้

(1) ทฤษฎีของเฮิร์ท เบิร์ก (Frederick Herzberg Theory, 1959, p. 985) สารสำคัญของทฤษฎีนี้คือความต้องการของคนที่จะหลีกเลี่ยงความไม่สบายต่าง ๆ และความเจ็บปวด (Animalistic Needs) สิ่งเหล่านี้เรียกว่า Hygiene factors ต้องการที่จะเจริญเติบโตและพัฒนาทางด้านจิตใจ ความต้องการนี้จะสัมพันธ์กับสาระของงาน เช่น ความสามารถ สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการที่เรียกว่า Motivators และเมื่อเกิดขึ้นย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจ

(2) ทฤษฎีของวรูม (Vroom H Theory) สารสำคัญมีดังนี้

(2.1) บุคคลจะถูกกระตุ้นให้ทำอะไรนั้นเกิดจาก สิ่งที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจหรือสนองความต้องการของเขา และความต้องการนั้นเป็นสิ่งของ

(2.2) บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ การกระตุ้นความพึงพอใจในงาน โดยใช้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจขึ้น

สรุปแนวคิดของวรูม (Vector H Vroom, 1964, p. 1011) พบว่า ความพึงพอใจเกิดจากความพึงพอใจของเขากับการกระทำของงานที่เขาทำอยู่ ดังนั้นตัวการกระทำ (Performance) เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจในงาน ได้

(3) ทฤษฎีความแตกต่าง (Discrepancy Theory) มีสาระสำคัญดังนี้

ทัศนคติอย่างเดียวไม่ใช่ตัวกำหนดความพึงพอใจ ความพึงพอใจเกิดจากความแตกต่างกันระหว่างความคาดหวัง (Expectation) กับรางวัล (Rewards) เช่น ถ้าบุคคลได้สิ่งตามที่เขาคาดหวัง ก็ย่อมเกิดความพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจจึงขึ้นอยู่กับช่องว่างระหว่างสิ่งที่ได้รับกับความคาดหวังของเขา ดังสมการ

$$S = R - E$$

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจสรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจนั้นได้ชี้ให้เห็นว่า ความพึงพอใจนั้นมีสาเหตุมาจากผลของการตอบสนองต่อความต้องการทางด้านทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านผลการกระทำในงาน ด้านความแตกต่าง และ ด้านความยุติธรรม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ในด้านความหมาย การวัดความพึงพอใจ และทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุข

เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจในการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จโดยสามารถวัดความพึงพอใจได้ หลายวิธี แต่วิธีที่ผู้รายงานคิดว่าดีที่สุด วัดได้ชัดเจนที่สุด คือ การวัดความพึงพอใจโดยใช้ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ตอบมีความสะดวกในการตอบ และกล้าที่จะตอบจึงสามารถได้ความจริงมากที่สุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจที่มีสาเหตุมาจากผลของการตอบสนองต่อความต้องการ ทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านผลการกระทำในงาน ด้านความแตกต่าง และด้าน ความยุติธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ปรีชา เผ่าเครื่อง (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำมีประสิทธิภาพ 82.36/ 88.20 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 และคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้ แบบฝึก

สมพร หลิมตระกูล (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกออกเสียงคำควบ กล้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การใช้แบบฝึกการออกเสียงคำควบกล้ำทำให้นักเรียนมีพัฒนาการออกเสียงควบกล้ำดีขึ้นหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ .01

สุวรรณรัศมิ ฌ เชียงใหม่ (2544, หน้า 35) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการอ่านคำควบ กล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มโรงเรียนหนองผึ้งท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 28 คน พบว่า หลังจากการใช้แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แบบฝึก ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึก สูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลมจำ แสนกล้า (2547, หน้า 71) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก ทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (4.16 และ 4.25 ตามลำดับ) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปานดาว วาดโคกสูง (2547, หน้า 65) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนภาษาไทย เรื่องคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน คือ สาระสำคัญผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล พบว่า แผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.52 / 91.37$ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับ 0.78 ซึ่งหมายถึงผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 78

กรรณิการ์ กิมาลัย (2547, หน้า 78) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สามารถพัฒนาทักษะในการอ่านและมีความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำได้คล่องขึ้น ถูกต้องชัดเจนรวดเร็วขึ้น แผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ $81.99 / 83.33$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนา มีค่าเท่ากับ 0.73 นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ฉลาด สมพงษ์ (2547, หน้า 69) ได้ศึกษาการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

อานงค์ ใจรงกา (2547, หน้า 56) ได้ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 2 อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิษฐ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 35 คน ผลการเปรียบเทียบนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ก่อนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ โดยนักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก

ถาวร เทียงแก้ว (2548, หน้า 80) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

(1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.33 / 93.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

(2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.9012 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 90.12

(3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมาก

ชูจิต วรเชษฐ์ (2548, หน้า 84) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านทำให้ผู้สอนได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น

จากผลงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความรู้ลึกซึ้งพอใจอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Fortes (2001, p. 883-A) ได้ศึกษาถึงยุทธศาสตร์การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านชาวลาตินที่เรียนสองภาษาในระดับเกรด 5 เป้าหมายการศึกษาเพื่อที่จะสำรวจและเปรียบเทียบยุทธวิธีการอ่านที่ถูกใช้โดยนักเรียนที่เรียนภาษาและที่เรียนด้วยเนื้อหาทั้งสามประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การคิดแบบมีเสียง และการจดจำข้อเขียนจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาที่สองโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนภาษาที่สอง เช่น การแปล และ จดจำสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน และทักษะที่เข้มแข็งในภาษาแรกมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สอง

Caban (2001, p. 1304-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนของครูในชุมชนเมืองทางตะวันตกของรัฐนิวยอร์ก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนสองภาษาคือภาษาสเปนหรือภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจำนวน 31 คน ผลการศึกษาพบว่าครูสอนภาษาที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนนั้นมีความสามารถไม่แตกต่างกัน ทางด้านความรู้และความเข้าใจ ผลของการเปลี่ยนแปลงด้านการฝึกฝนของครูทั้งเป็นประเภทได้รับการฝึกฝนอบรมมาอย่างดีและประเภทที่ได้รับการอบรมในระดับพื้นฐานนั้นมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ปัญหาในการวิจัยประการที่สองคือ การขอให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 31 คน

ส่งแผนการสอนเพราะว่าแผนการสอนนั้นทำให้ทราบความแตกต่างของครูทั้งทางด้านความคิดรวบยอดและองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับการเรียนการสอนปรากฏว่ามีครู 27 คนจากจำนวน 31 คน ส่งแผนการสอนให้พิจารณาและครูที่มีความรู้ความเข้าใจ และการนำแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการสอนไปใช้ไม่แตกต่างกัน ปัญหาวิจัยข้อที่สามคือ การใช้บทเรียนวิถีทัศน์ในการสอนซึ่งทำให้เห็นข้อแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนในระดับพื้นฐานกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมาก่อน โดยกลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีได้รับคะแนนสูงที่สุดตามที่คาดหวัง

Bouchard (2002, p. 541-A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านกับการสะกดคำแม้ว่าเขามีความพยายามอย่างมากระหว่างการอ่านและการสะกดคำแต่การปฏิบัติงานการอ่านและการสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่าการปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนดีกว่าการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญและพบว่ามีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน ความผิดพลาดด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนต่อไป พบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวินิจฉัยที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำของทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่า การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน

Dahlgren (2003, p. 1954-A) ได้ศึกษาการแก้ไขความผิดพลาดทางอักษรวินิจฉัยในการเขียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่ออธิบายประสิทธิภาพของโปรแกรมการแทรกแซงคือ การอ่านและการเขียนจากความรู้สึกลึกซึ้งหลายทาง การมุ่งเน้นอยู่ที่ขั้นตอนของการสะกดคำเชิงพัฒนา และการเพิ่มความสามารถในการสะกดคำในบทเรียงความที่เขียนขึ้น การประเมินการเขียนของนักเรียนกระทำเพื่อคุณภาพและปริมาณ การแสดงออกทางการเขียนเป็นการมุ่งเน้นรองลงของการศึกษารุ่นนี้ ที่เข้าเรียน โปรแกรมโรงเรียนภาคฤดูร้อนในกลุ่มในเมืองชั้นในกลุ่มหนึ่ง การศึกษาเป็นการออกแบบเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการเชิงเปรียบเทียบอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างทฤษฎีเบื้องต้น ทฤษฎีเบื้องต้นนี้ซึ่งรู้จักกันว่าเป็นวิธีการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาและตีความข้อมูลว่าเป็นการลำเอียงเข้าข้างการเกิดขึ้นของทฤษฎี วิธีการนี้มีการโต้เหตุผลพิสูจน์สมมุติฐานที่เกิดขึ้นตลอดการศึกษารุ่นนี้ ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์เชิงคุณภาพเกี่ยวกับการสะกดคำชี้ให้เห็นการเติบโตในขั้นตอนการสะกดคำ จำแนกประเภทที่ได้จากขั้นตอนการสะกดความเชิงพัฒนาในการเขียนของนักเรียน ผู้ให้คะแนน 2 คน ให้คะแนน

การประเมินการเขียนเป็นรายบุคคลแล้วประชุมปรึกษากันเรื่องการเขียน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพและปริมาณการเขียน นำคะแนนของผู้ให้คะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Spearman Rho พบว่ามีสหสัมพันธ์ภายในผู้ให้คะแนนระหว่างคะแนนที่ให้อิสระ (r) เท่ากับ .83 , p เท่ากับ .01 สำหรับคะแนนคุณภาพ ความแตกต่างใด ๆ ระหว่างผู้ให้คะแนนได้นำมาอภิปรายและประนีประนอมกันให้ได้ความเห็นสอดคล้องกัน 100% ในการวิเคราะห์สุดท้ายข้อค้นพบทางทฤษฎีในการศึกษาชี้แนะว่า ความต้องการของนักเรียนที่จะเพิ่มการยืนมาตรฐานทางวิชาการมีความสำคัญ เมื่อให้ออกาสมีส่วนร่วมในการแทรกแซง ซึ่งให้การสอนที่เป็นแบบมีโครงสร้างและมีความรู้สึกร่วมกันได้หลายทาง นักเรียนก็เพิ่มระดับการปฏิบัติขึ้นเวลา 6 สัปดาห์ไม่เพียงพอที่จะได้เห็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

Pierce (2003, p. 1967-A) ได้ศึกษาประเด็นใหญ่ที่ได้การมกกันต่อไป มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดขอบเขตที่การเขียนทุกวันในชั้นอนุบาลมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการสะกดคำและการเรียนอ่านที่ประดิษฐ์ขึ้นมา ครูจำนวน 5 คน ทำเป็นตัวอย่างการเขียนให้กับเด็กชั้นอนุบาลจำนวน 78 คน ที่เขียนทุกวันหรือเกือบทุกวันเป็นเวลา 20 สัปดาห์ เด็กกลุ่มทดลองมี 51 คน กลุ่มควบคุมมี 27 คน ซึ่งได้รับการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยเมื่อจบชั้นอนุบาล 8 กลุ่มทดลองร้อยละ 82.35% อ่านหนังสือได้ในขณะที่กลุ่มควบคุมเพียง 48.15% อ่านหนังสือได้ การศึกษาครั้งนี้บ่งชี้ว่าตัวนักเรียนชั้นอนุบาลได้รับการส่งเสริมให้เขียนทุกวันและใช้การสะกดคำที่ประดิษฐ์ขึ้นจะมีความเป็นไปได้มากขึ้นที่นักเรียนสามารถอ่านในชั้นประถมปีที่ 1 ได้

Randall (2004, p. 4301-A) ได้วิจัยเปรียบเทียบกันระหว่างการสอนแบบควบคุมกับการสอนแบบการฝึกฝน การวิจัยนี้เพื่อแยกแยะผลกระทบต่อการเรียนการสอนฝึกการอ่านในโรงเรียนในเมืองจำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์สอนในห้องเรียนโดยตรงของเกรด 2 และเกรด 4 การเขียนบันทึกเพื่อทำความเข้าใจให้ดีกว่าการใช้กลยุทธ์และเทคนิคในการสอนอย่างไร จุดประสงค์ของการวิจัย เลือกโรงเรียน 2 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีจำนวนประชากรเท่ากัน จากการทดลองแสดงให้เห็นว่าเทคนิคและกลยุทธ์ที่หลากหลายมีผลกระทบต่อคะแนนการสอบอ่าน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปคือการจัดการเรียนการสอนอ่านควรใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายดังนั้น การศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรือเขียนไม่คล่องของเด็ก เพื่อหาเทคนิควิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านและการเขียนคำ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะ ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างสื่อการเรียนการสอนมีส่วนช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เป็นอย่างมาก พฤติกรรมการ

สอนของครูก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกทักษะเป็นอีกหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้
ได้ดีมากยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะ ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี